

Temat: Kompozycja rytmiczna.

Cel: Nauczysz się

- opisywać cechy kompozycji rytmicznej w plastyce;
- wskazywać rytm w dziełach plastycznych oraz w sytuacjach z życia codziennego;
- identyfikować sytuacje i dzieła, w których została zaburzona zasada rytmu w kompozycji;
- tworzyć kompozycję rytmiczną.

1. Obejrzenie filmu:

<https://www.youtube.com/watch?v=XDghbViYf-A>

2. **Kompozycja rytmiczna** - to taka, której istotą jest powtarzalność poszczególnych elementów i detali w określonym porządku, który stanowi rytm.

3. Kompozycje rytmiczne w sztuce ludowej.

Powtarzanie motywu nie tylko wprowadza ład do dzieła, ale ułatwia i przyspiesza jego wykonanie. Wystarczy raz wymyślić wzór, by potem powielić go dowolną ilość razy. Z tego powodu bardzo często rytm pojawia się w wytworach ręcznych takich, jak koronki, hafty, wycinanki ludowe, zdobienia naczyń, różne plecionki (np. koszyki).

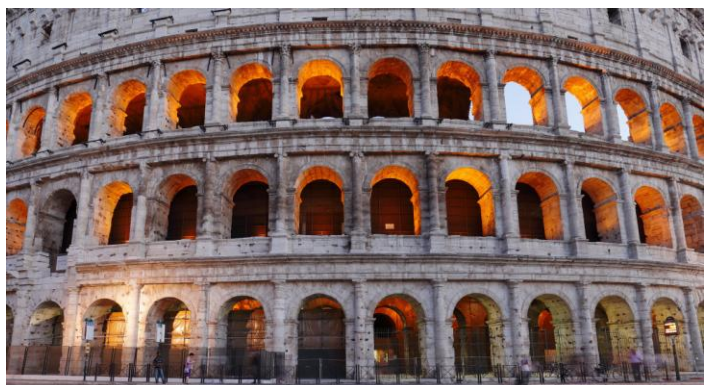
Ilustracja wektorowa, Wzory łowickie, online-skills, CC BY 3.0

Wiklina, online-skills, CC BY 3.0

4. Kompozycje rytmiczne -techniczne

Regularne odstępy podobnych elementów spotyka się tam, gdzie użyto miary. W ten sposób powstają kompozycje rytmiczne dzięki działaniom technicznym: w budownictwie (powielone elementy zewnętrzne budynku, jednakowe domy w zabudowie szeregowej),

w ogrodnictwie (powtórzone rabaty, grządki, donice), drogownictwie (drzewa posadzone w równych odstępach).

arch.um.suwalki.pl/nasadzenia-drzew/

Przedmioty codziennego użytku też bywają przyozdobione wzorem o rytmicznym charakterze.

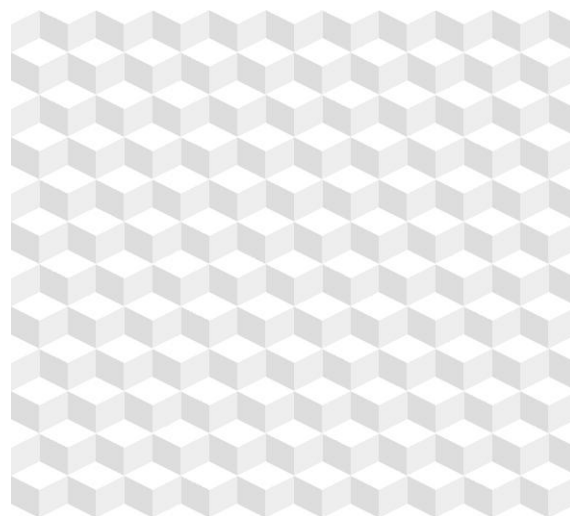

Autor nieznany, Filizanka, XIX w. Chiny, Muzeum Narodowe w Warszawie, cyfrowe.mnw.art.pl, CC BY 3.0

dekoracja.pl/talerz-hygge-27-cm,p44268,0,45707.html

Różnorodne zastosowanie mogą znaleźć geometryczne wzory utworzone komputerowo.

Kompozycja rytmiczna z kostek przedstawionych na płaszczyźnie, online-skills, CC BY 3.0

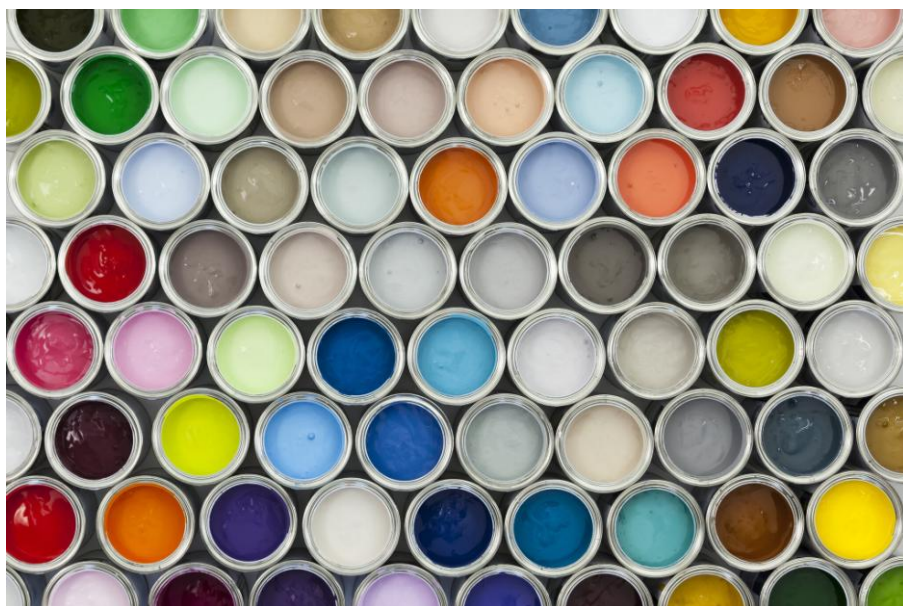
5. Zaburzenia rytmu

Mówi się o rytmie w przyrodzie, a także o życiu zgodnie z jej rytmem. Po zimie przychodzi wiosna, podczas której roślinność budzi się do życia. Potem będzie lato, a wraz z nim upragnione wakacje. Wkrótce po powrocie do szkoły pojawi się jesień. Po niej znów zima i wszystko się powtórzy.

Rozpoczynanie i kończenie zajęć o tych samych porach, również nadaje naszemu życiu rytm. Gdy nagle zachorujemy i musimy zostać w domu, mówimy o zaburzeniu rytmu. Podobne zjawisko można odnaleźć w twórczości plastycznej.

Wzór heksagonalny, online-skills, CC BY 3.0

Puszki z farbami, online-skills, CC BY 3.0

Normal and Pathological Electrocardiograms

Normalna i nieprawidłowa praca serca na wykresie EKG, online-skills, CC BY 3.0

6. Narzędzia do tworzenia kompozycji rytmicznej

Aby uzyskać kompozycję rytmiczną potrzebny jest program, który umożliwia wielokrotne wstawienie tego samego motywu. Można skorzystać z darmowego programu graficznego GIMP. Na wykonanie regularnie powtarzającego się wzoru pozwala opcja Pattern. Po zapisaniu wzoru w także PowerPoint pozwala na ręczne wypełnienie projektowanej powierzchni kompozycją złożoną z powtórzonych motywów, które kopiujemy do schowka. Wymaga to, jednak więcej czasu i nie zawsze gwarantuje dokładność. Trzeba pamiętać, że program ten jest płatny.

Zadanie domowe:

Korzystając z programu graficznego (np.: GIMP, Paint), zaprojektuj fragment tapety, przeznaczonej na wybraną ścianę w twoim pokoju. Zadanie wykonaj jako kompozycję rytmiczną na powierzchni 300 na 500 pikseli. Elementy, które wykorzystasz do powtórzeń, możesz pobrać z materiałów do lekcji lub utworzyć sam (zdjęcia, kształty geometryczne). Posługując się ilustracjami z Internetu, zawsze upewnij się, czy autor wyraził na to zgodę.

Zadanie zapisz na dysku i prześlij nauczycielowi na maila.

Osoby, które nie mają komputera - wykonują pracę na papierze kredkami lub w innej technice plastycznej.